

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Erfgoed en Kunsten
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
45596003

Uw brief
02 april 2024

Uw referentie
174294.01U

Datum 10 mei 2024

Betreft Reactie op nadere vragen uitgangspunten Cultuursubsidies 2025-2028

Hierbij stuur ik u het antwoord op de vraag van de commissie over mijn brief van 4 maart 2024 inzake Uitgangspunten Cultuursubsidies 2025-2028.

"In de samenleving zien de leden van de PVV-fractie in de hedendaagse kunst- en cultuuruitingen, zo u wilt in de artistieke en/of inhoudelijke uitingen, een trend van woke waarbij onder andere veel aandacht wordt besteed aan ras, huidskleur, diversiteit, inclusie, kolonialisme en dergelijke.

De fractieleden van de PVV vragen of u kan aangeven of een zangkoor bestaande uit louter oude conservatieve witte mannen met een repertoire waarin onze Nederlandse zeehelden van weleer worden bezongen en geëerd, voldoet aan de door u genoemde subsidiecriteria 'inhoudelijke kwaliteit en maatschappelijke betekenis'."

Voordat ik dieper in ga op het voorbeeld dat de commissie in zijn vraag centraal stelt, wil ik eerst benadrukken dat ik, noch het ministerie van OCW, ga over welke cultuuruitingen aan de subsidiecriteria -waaronder inhoudelijke kwaliteit en maatschappelijke betekenis- voldoen en wel of niet in aanmerking komen voor rijkssubsidie. Deze taak ligt bij de Raad voor Cultuur en de Rijkscultuurfondsen, waar onafhankelijke commissies de aanvragen voor subsidie beoordelen en onderling vergelijken langs de vooraf vastgestelde criteria. Hierin wegen genoemde kenmerken zoals leeftijd, politieke voorkeur of levensovertuiging, huidskleur en geslacht, niet mee. Wat betreft de bis-aanvragen adviseert de raad de bewindspersoon van OCW, die in de praktijk de adviezen volgt. Op de vraag of ik kan aangeven of het door de commissie genoemde voorbeeld voldoet aan de subsidiecriteria "inhoudelijke kwaliteit en maatschappelijke betekenis" is het antwoord dus 'nee, dat kan ik niet'.

Ik sta voor een toegankelijke sector van en voor iedereen in Nederland, overal in Nederland. Dit brengt mij op een belangrijk doel van het cultuurbeleid naast kwaliteit, namelijk verscheidenheid. Een keur aan genres en disciplines kent een plek in het gesubsidieerde culturele aanbod. Ook richt het cultuurbeleid zich op de volle breedte van het culturele en creatieve leven in Nederland. Denk hierbij bijvoorbeeld aan beoefening van cultuur door liefhebbers en amateurs en aan cultuureducatie op scholen en door instellingen.

Dit gaat ook op voor koren. Het voorbeeld dat de commissie aanhaalt van een "zangkoor bestaande uit louter oude conservatieve witte mannen met een repertoire waarin onze Nederlandse zeehelden van weleer worden bezongen en geëerd", is, kijkend naar het genre, vermoedelijk een koor dat zich richt op maritieme volksmuziek. Ook wel Shanty koor genoemd. Leeftijd, huidskleur, geslacht en politieke voorkeur of levensovertuiging staan overigens los van dit genre. Zo zijn er bijvoorbeeld ook "vrouw- of viswijvenkoren", die aspecten van de visvangst bezingen en het leven van de achtergebleven vrouwen aan de wal. Veel liederen stammen uit de tijd van vóór de VOC. De bemanning aan boord vormde toentertijd een gemêleerd gezelschap van verschillende nationaliteiten, waardoor de werkliederen in meerdere talen werden gezongen¹.

Vandaag de dag gaat hier om een levendige en geliefde discipline en om een vorm van cultuurparticipatie, die vanuit het rijk ondersteund wordt via het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP), één van de zes Rijkscultuurfondsen. Zo zijn er in Nederland zo'n 400 koren actief met in totaal 15.000 zangers, zangeressen en instrumentalisten, die Shanties en/of maritieme volksmuziek ten gehore brengen. Bovendien valt Shanty of maritieme volksmuziek zingen onder immaterieel erfgoed sinds september 2018². Koepelorganisatie Shanty Nederland³ biedt lesprogramma's aan voor op scholen en er zijn optredens in maritieme musea, bibliotheken, en uiteraard op maritieme en Shantyfestivals. Deze worden bezocht door vele duizenden bezoekers⁴.

Het voorbeeld van Shanty koren geeft de brede werking van het cultuurbeleid weer en de reikwijdte van de keten. Ook laat het zien dat er in het cultuurbeleid ruim aandacht is voor Shanty vanwege de waarde die deze cultuuruiting vertegenwoordigt. Tenslotte wijs ik de commissie in dit verband graag op de brief die ik begin april aan de Tweede Kamer stuurde⁵. Hierin spreek ik mijn waardering voor immaterieel erfgoed uit en onderstreep ik het belang van dit domein voor onze samenleving.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Fleur Gräper-van Koolwijk

¹ Bron: [Shanties zingen - Immaterieel Erfgoed](#), 12 april 2024.

² Bron: [Shanties zingen - Immaterieel Erfgoed](#), 15 april 2024

³ Bron: [Overzicht - ShantyNederland](#), 16 april 2024

⁴ Bron: [Shanties zingen - Immaterieel Erfgoed](#), 15 april 2024

⁵ Bron: Brief "Immaterieel erfgoed van, voor, door en met iedereen", 4 april 2024, Tweede Kamer der Staten-Generaal 32820-521